

Forfatter: Scharling, Carl Henrik

Titel: BREV TIL: Scharling, Carl Emil FRA: Scharling, Carl Henrik (1861-03-22/1861-04-04)

Citation: Scharling, Carl Henrik: "BREV TIL: Scharling, Carl Emil FRA: Scharling, Carl Henrik (1861-03-22/1861-04-04)", i *Theolog eller Digter - Ungdomserindringer og breve*, NYT NORDISK FORLAG, s. 156. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-002063487-000-shoot-L00206348700000021.pdf> (tilgået 02. juli 2024)

Anvendt udgave: Theolog eller Digter - Ungdomserindringer og breve

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Fredag 22. Marts.

Det er dog græsseligt saa doven, man bliver, naar man er tilsøs — nu er der jo gaaet tre Uger, hvori jeg ikke har skrevet Dig til (jo, jeg har dog afsendt et Par Linjer fra Theben, men jeg veed ikke, om Du har faaet dem).

I Theben tilbragte vi ti Dage, og det var ti travle Dage, thi vi vare paa Færde fra Morgen til Aften. Hvad der mest interesserede mig at see var den klingende Memnon og det store Tempel i Karnak. Den første har jeg fra min Barndom haft s. 157stor Forkærlighed for, og aldrig har jeg drømt om, at den Ære skulde tilfalde mig at gjøre hans personlige Bekjendtskab. Det er forøvrigt en mægtig Colossalstatue af Kong Amenophis 3. (ved Fordreining heraf er Navnet fremkommet, thi Statuen selv har ikke det Mindste med Memnon at gjøre). Den er næsten halv saa høj som Rundetaarn. Ved Siden af staaer akkurat Magen til den, af samme Højde. — En Araber kryber nu opad den klingende Memnon og klinger d. e. slaaer paa en Sten i hans Skød, men da Statuen har lidt meget af Jordskjælv og Vold og Araberen slaaer meget keitet, saa har Lyden Intet tilfældes med en bristende Harpestræng, som de Gamle skildre den.

Ogsaa en tredje Colossalstatue findes endnu i Theben, nemlig den 60 Fod høje Statue af Kong Ramses den Store, huggen i Granit, men den er i en sørgelig Fornedrelsestilstand, aldeles omstyrtet, Araberne have endogsaa hugget Møllestene udaf Hovedet paa ham, uden at dette dog har taget synderlig Skade deraf — jeg har kravlet om paa Skuldre og Bryst.

Det store Tempel i Karnak er en af den gamle Verdens største Bygninger, men desværre er ogsaa meget heraf ødelagt, blandt andet den lange Række af colossale Sphinxer, 1200 i Antal, der førte herfra til Templet i Karnak, men hvoraf nu kun ynkelige Rester ere tilbage. Dog den majestætiske Søjlehal staaer endnu og fylder Sindet med mægtig Ærefrygt.

Ja jeg har vandret i de pharaoniske Konge-s. 158haller, i dem, der stod paa Moses Tid — tre Aartusinder have talt til mig fra disse Stenmasser. Overhovedet har jeg fundet langt mere i Ægypten, end jeg nogen Sinde havde drømt om, og netop derfor er jeg saa glad for min Rejse hertil, thi saa gammelt som det er, saa har det for mig været noget aldeles Nyt og Ukjendt.

Hvad der forøvrigt fortjener ikke mindst Opmærksomhed blandt de mange Oldtidsminder, ere Gravene. Thi i dem, der ere udhuggede i Klipperne ofte til en betydelig Dybde, findes Afbildninger af hele det ægyptiske Liv, og af deres Maader at pløje, saae og tærskes, deres Sejlads paa Nilen, deres Møller og Husgeraad; saaledes at man ved Hjælp heraf faaer et meget anskueligt Billede af, hvorledes man levede her for tretusind Aar siden, altsaa paa Moses Tid. Farverne ere ofte mærkværdig godt vedligeholdte.

Torsdag 28. Marts.

Endelig ved min Tilbagekomst til Cairo d. 26. Marts havde jeg den Glæde at modtage Breve fra Hjemmet, sex i Tal, deraf fra Dig selv fire Breve. Inderlig glad var jeg, over hvad jeg modtog. Du bedes da bringe min inderlige Tak til Greve Præstegaard for det varme hjertelige Brev, som jeg modtog derfra — det var et rigtigt Grevebrev, der ret kvægede mig.

Ogsaa Schebel maa Du takke, naar Du ser ham, fordi han endelig indfriele sit Løfte — ligesom Tante s. 159Emmy for hendes faa, men kærlige Ord, og Broder William for hans temmelig mysteriøse Brev, der imidlertid viste mig, at han længes ligesaa meget efter mig, som jeg efter ham. Men først og sidst sender jeg min Tak til Dig selv, Du min inderligt elskede Fader, thi fra Dig kom jo et Antal Breve, der langt overgik de Andres, og som viser mig, hvorledes Du i Examens og Forretningens Travlhed med lige Kærlighed tænker paa mig. Gud velsigne Dig derfor!

Og nu skulde jeg til at svare paa nogle af Dine mange Spørgsmaal, men det er ikke nogen let Sag. Hvad nu først min orientalske Rejse angaar, da maa Fremtiden vise, hvorvidt jeg har haft Ret i at gjøre den. Kun saameget vil jeg sige, at Du sætter min Rejsets Hensigt for snæver, naar Du kun søger den deri at lære ɔ: at indsamle Kundskaber. Thi det er kun en Del af mit Formaal, et andet ligesaa vigtigt for mig er at udvikle Charakteren, navnlig Følelse og Vilje. Thi jeg mener, at vor Opdragelse i Barndommen og Ungdommen gaar altfor meget i eensidig intellectuel Retning. At indsamle Kundskaber, at forstaa sig paa mange Ting, at blive et godt Hoved — dertil stræbes der altfor meget. Og dog er det ingenlunde dette, der virker mest i Livet. Nei, hvad der virker mest, er Følelsen for og Troen paa det Evige, det Uendelige og dertil den kraftige Vilje. Derfor frembragte Oldtiden og Middelalderen saa store Personligheder, fordi den lærte den Enkelte at vide, hvad han vilde, og at ville, hvad han vidste. Men Sligt kan ikke læres i det stille, s. 160eensformige Hverdagsliv, hvor Alt er Tryghed og Sikkerhed, det læres kun, hvor der er Kamp, først der lærer man at samle sig sammen i sig selv og roligt at oppebie, hvad der skal komme, sikker i sin Tro og sikker i sit Haab om Sejer. En saadan Opdragelse vilde jeg have, derfor valgte jeg at rejse til Orienten. Thi i Evropa er nu Alt indrettet saa bekvemt og saa mageligt, at man istedenfor at komme hjem som en hærdet og kraftig Mand, kommer hjem som et forkælet Barn, fuld af Fordringer og fuld af Luner. — Og i den Henseende troer jeg, rigtignok kun tildeels, at have naaet min Rejsets Formaal. Et har jeg i al Fald lært, det er at have Taalmodighed og at

give Tid — navnlig have vore arabiske Matroser, som jeg nu i to Maaneder har levet sammen med, været fortrinlige Manufactører. — Et Andet, som jeg tilsigtede, var at udvikle Sandsen for det Store og det Ophøjede — ogsaa i saa Henseende er jeg tilfreds, thi jeg har i Grækenland og Ægypten modtaget en Række storartede Indtryk. Du klager over, at jeg taler kun saa lidt om, hvad jeg nu vil gjøre: deri handler jeg som en klog Sømand, der ikke gerne siger, hvor han vil være næste Dag, fordi han veed, at det beroer ikke paa ham at bestemme det. Dog vil jeg sige, at vi, naar vi ere ankomne til Alexandria og have bragt Alt i Orden med Hensyn til Baaden etc., agte at tiltræde Rejsen til Jerusalem, hvor vi da haabe at ankomme c. 8. eller 10. April. Hvor længe vi opholde os i Jerusalem, kommer til at beroe paa Forholdene — dog vilde vi gjerne tilbringe en Maanedes Tid der.

s. 161 Mine Planer om at blive længe borte ere endnu uforandrede — muligviis jeg kan bruge det Hopnerske Stipendium i alle fire Aar. Thi hvad jeg skal gjøre hjemme, veed jeg ikke. Om jeg skal gaae den praktiske eller den akademiske Vej, om jeg skal blive Præst, Biskop, Professor, Huuslærer eller Brandmajor — det veed jeg ikke — og jeg har opgivet alle Planer i saa Henseende. I de første Aar vil jeg rejse og studere — saa kan det altid siden afgøres, hvortil de vundne Kundskaber bedst kunne benyttes. Jeg er bleven klog af Erfaring og lægger ikke længere Planer, der strækker sig langt ud i Fremtiden. Jeg søger at opfylde de Pligter, som Nutiden kræver af mig, og lader Vorherre sørge for Fremtiden.

Første Paaskedag.

Hvor meget havde jeg ikke ønsket idag at være i Jerusalem, men det var umuligt at naae derhen. Saa holder jeg da min Paaske her paa Nilfloden — men atter føler jeg her som altid ved Festdagene, hvorledes disse først faae deres rette Betydning, naar man fejrer dem i Samfund med sine Kjære.

Jeg har nok glemt at fortælle Dig, at Englænderne fulgte ikke med os, saa at Schmidt og jeg rejste alene med den gamle Consul Ring fra Drøbak i Norge. Han var en forunderlig S sammensætning af gode og onde Egenskaber. Vi har havt megen Besvær af ham, thi han havde tænkt sig Ægypten som et sandt Paradis og har derfor hylet og klaget gudsjammerligt ved al den Besvær, vi har havt, som s. 162 jeg overhovedet aldrig har kjendt saa hidsig og saa utaalmodig en Mand. Men paa den anden Side har han været os til stor Hjælp, da han er en udmærket Praktiker, og har derved sparet os mange Penge. Desuden besidder han ved Siden af sin Uregerlighed et rigt Gemyt og megen Kjærlighed: saaledes tog han sig med stor Omhu af mig, da jeg et Par Dage laa syg formedelst en Overanstrengelse, saa at jeg snart atter kom paa Benene. — Han er meget ængstelig for, at hans Kone ikke har modtaget hans Breve og nu gaar i stor Uro for ham, derfor har han bedet mig om at anmode Dig om den Godhed, at skrive to Linjer til hende, at hendes Mand har gjort Nilrejsen med Din Søn og er frisk og sund vendt tilbage til Alexandria, hvorfra han agter sig til Italien og videre, samt at han afsender Brev fra Alexandria, men ikke veed, om hun modtager det. Dette Brev vilde Du maaske sende til Fru Dorthe Ring, født Boll, Aggersvej Nr. 9, Christiania.

Jeg har forøvrigt saare meget at tale med Dig om, men det egner sig ikke til Brevskrivning, og derfor maa jeg beholde det hos mig selv. — Naar Du ønsker, at jeg skulde meddele Noget om mit Strasburgerophold, da har det ogsaa været min Hensigt, naar jeg atter kom tilbage til Europa og kunde faae Ro dertil. Men ingenlunde har jeg i Sinde at gjøre det, saaledes som Du har tænkt det. Thi at give en Oversigt over Reuss og Aandsfællers Retning og Betydning i Videnskaben, dertil hører langt større Aandsmodenhed og Klarhed, end en 25aarig Yngling er i Besiddelse af. Jeg vilde ansee det for s. 163 et langt lettere Arbejde at skrive om Erasmus Rotterdamus eller Laurentius Valla, thi Fortiden ligger klar og rolig for Beskriveren, medens Nutiden er fuld af Uro og Gjæring, og vi, som leve nu, dele Tidens Uro og Gjæring. — Nej, min Skildring skulde blive aldeles praktisk. Efter en kort Skildring af Strasburg, dens Beliggenhed, Befolkning etc. vilde jeg skildre Universitetsforholdene, Examins-indretningerne, Studentertilivet etc., hvilket muligvis kunde tjene til Opklaring af vore Forhold hjemme. Ogsaa den Maade hvorpaa streng Lutheranisme, Pietisme og Rationalisme træder op overfor hinanden og spalter Menighedslivet og Præsterne, vilde jeg beskrive. Naturligvis kom jeg ogsaa til at omtale den Stilling, som Reuss indtager i Theologien, men det vilde blive kort og forbigaaende. — Du seer altsaa, at medens Du vil en Skildring af, hvad jeg egentlig kunde have tilegnet mig i Kjøbenhavn ved flittigt Studium af hine Mænds Skrifter, saa vil jeg kun give en Skildring af, hvad jeg har seet i Strasburg og kun kunde erfare i Strasburg, men aldrig i Kjøbenhavn. — See det har været min Hensigt; om den lykkes mig, veed jeg ikke — jeg føler jo selv bedst, hvormeget der fattes mig dertil.

Torsdag 4. April.

Iforgaars kom vi atter tilbage til Alexandria, hvor vi havde en meget besværlig Dag med at losse Baaden. Endnu have vi en Del Bryderier med Hensyn til Betalingen, thi Araberne ere nogle store Kjæltringer, men det jævner sig vel nok. — Paa s. 164 Mandag Eftermiddag afgaacr vi med et iransk Dampskib til Jaffa, hvor vi ankomme Onsdag Morgen — Torsdag og Fredag benytte vi til Rejsen til Jerusalem, hvor vi med Guds Hjælp haabe at være Lørdagen 13. April. Saa nær er jeg da nu ved mit kjæreste Ønskes Opfyldelse — Gud give sin Velsignelse dertil! Men Du kan tro, det er underligt nok for mig nu for Alvor at tale med Schmidt om »at rejse til Jerusalem«. — Hvis Du vilde have den Godhed straks at skrive et Brev, naar Du har modtaget dette, da kunde det maaske endnu naae mig i Jerusalem, — muligviis du da vilde recom-mandere det til den preussiske Consul Rosen, til hvem vi have Anbefalingskrivelser.

Scharling, Carl Henrik, *Theolog eller Digter - Ungdomserindringer og breve,*

Og nu, min dyrebare Fader, min Hilsen til Dig! Midt under Rejselivet og Rejselysten sukker og længes mit Hjerte dog efter Dig og Eder! Gud velsigne og bevare Eder!

Din Søn

Henrik.